

Nr 529.

Av herr Lager m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 144, angående anslag till främjande av bostadsförsörjningen för budgetåret 1950/51 m. m.

Behandlingen av frågan om bostadsrabatterna i Kungl. Maj:ts proposition nr 144 angående anslag till främjande av bostadsförsörjningen är ur flera synpunkter anmärkningsvärd. Dels föreslås en försämring av den särskilda bostadsrabatt, som går under beteckningen trekronorsbidrag. Dels förbigår föredragande departementschefen den betydelsefulla frågan om familjebostadsbidragen utan annan kommentar än en summarisk erinran om bostadsstyrelsens uttalande, att »en grundlig omprövning av bostadsrabatterna borde ske, sedan tillgången på bostäder hade blivit normal och riktlinjerna för saneringsverksamheten hade utformats».

I bostadsstyrelsens översikt över bostadsförsörjningsläget, varmed propositionen inledes, konstateras att det årliga lägenhetstillskottet i hela riket från och med år 1948 sjunkit till följd av den restriktiva tillståndsgivningen för bostadsbyggande, att den under krigsåren uppkomna bostadsbristen icke märkbart lindrats och att »vissa tecken tyda snarare på att bristen under det senaste året skärpts på ett flertal orter». Med hänvisning till den företagna undersökningen förklaras, att »bristläget i hela landet snarast framstår som mera svårartat än vad det av styrelsen i tidigare sammanhang bedömts vara», och för år 1950 konstateras, att man »inte kan bortse från risken att bostadsmarknadsläget ytterligare försämras».

Att mot bakgrunden härav föreslå, att frågan om bostadsrabatterna skall bli föremål för en grundlig omprövning först »sedan tillgången på bostäder blivit normal» kan inte gärna tolkas på annat sätt än att den utvidgning av bostadsrabatterna, som under de tre senaste åren ställts i utsikt, nu skjutes undan på en obestämd framtid. Den redan år 1947 förutsatta utvidgningen av familjebostadsbidragen till att omfatta även barnfamiljer i lägenheter, färdigställda före den 1 januari 1948, vilken 1948 och 1949 uppskötts med hänvisning till det statsfinansiella läget, har sålunda nu med delvis annan motivering undanskjutits. Inte ett ord ägnas heller den behjärtansvärda frågan om särskilda bostadsbidrag åt ensamstående mödrar eller familjer med tuberkulös medlem, som aktualiserades redan år 1947 men då icke löstes med hänvisning till att det rådde tveksamhet om formerna, under vilka detta bidrag skulle utgå.

Särskilt anmärkningsvärt måste det anses vara, att regeringen inte anser sig böra för riksdagen redovisa resultatet av den utredning om bostads-

rabatternas utvidgning, som beslutades den 3 december 1948 och som signalerades i fjolårets proposition om bostadsförsörjningen (Kungl. Maj:ts proposition nr 153/1949).

Det från den kommunistiska riksdagsgruppen vid flera tillfällen framförda förslaget, senast i motion nr 419 i andra kammaren vid innevarande års riksdag, att bostadsrabatterna skola utvidgas att omfatta alla familjer med två eller flera barn, som fylla de stipulerade villkoren i fråga om inkomstgränser och bostadsstandard, oavsett om de bo i hus, byggda före den 1 januari 1948, måste anses vara ett ur sociala och rättvisesynpunkter rimligt krav. Framför allt måste det anses behjärtansvärt att utvidga bostadsrabatterna till att även omfatta ensamstående mödrar med ett barn, varvid bidragens storlek bör fastställas på sätt som redan för flera år sedan föreslogs av bostadssociala utredningen och dåvarande byggnadslånebyrån och som nedan närmare angives. Det måste även anses ur rättvisesynpunkt motiverat att uppmjuka reglerna för bostadsrabatterna på sätt som redan vid fjolårets riksdag och i ovan omnämnda motion föreslagits, nämligen så att bidragen inte helt indragas vid de nu fixerade inkomstgränserna utan avpassas så, att det sker en successiv minskning i mån av stigande inkomst.

I fråga om regeringens förslag att kommunerna skola åläggas betala hälften av det s. k. trekronorsbidraget ansluta vi oss till det i motion nr 416 i första kammaren av herr Norling m. fl. framförda yrkandet, att riksdagen måtte besluta, att kostnaderna för dessa bidrag liksom hittills skola helt bestridas av statsmedel. För detta ändamål torde sålunda uppföras ett reservationsanslag av 1 400 000 kronor.

Med hänvisning till omnämnda motion nr 419 om åtgärder för avhjälpan av bostadsbristen m. m. samt till vad ovan anförts föreslås,

att riksdagen måtte besluta vidtaga sådana ändringar av bestämmelserna om familjebostads- och bränslebidrag, att

1) bidragsgivningen utsträcker till att avse även barnfamiljer, som bebo lägenheter färdigställda från och med den 1 januari 1940 och fram till den tidpunkt, som nu gällande bestämmelser avse för utbetalande av sådana bidrag;

2) den inkomstgräns, som reglerar rätten till familjebostadsbidrag, uppmjukas så, att vid gränsfall familjebostadsbidraget och bränslebidraget minskas med det belopp, med vilket den beskattningsbara inkomsten överskjuter den fastställda inkomstgränsen;

3) bidragsgivningen utsträcker till att avse även ensamstående mödrar med ett minderårigt barn, samt att sådana bestämmelser införs med avseende på bidragens storlek och behörighet att få bidrag, att familjebostadsbidragen till ensam-

Motioner i Andra kammaren, nr 529.

stående mödrar med ett eller flera barn ligga två trappsteg över det normala bidraget (d. v. s. att ensamstående moder med ett barn erhåller samma bidrag som trebarnsfamilj eller 390 kronor, moder med två barn 520 kronor o. s. v.) och att den övre inkomstgränsen förlägges ett trappsteg över det normala fallet (d. v. s. för ensamstående moder med ett barn en beskattningsbar årsinkomst av högst 4 000 kronor, för moder med två barn 5 000 kronor o. s. v.), samt

att utskottet med anledning av dessa förslag beräknar och föreslår anslagen för ifrågavarande ändamål i proportion till den ökning av utgifterna, som förslagen medföra.

Stockholm den 13 april 1950.

Fritjof Lager.

H. Hagberg.

Helmer Holmberg.
